

Goda råd från Brandskyddsföreningen

Ljus i juletid

Jul är ljusens stora högtid. Tyvärr drabbas många av bränder under julmånaden och orsaken är många gånger de levande ljusen. Ta del av några enkla råd om ljusförnuft i juletid.

Ljus överallt

Under december tänds många levande ljus, vilket är en bidragande orsak till att det är den mest branddrabbade månaden under året. Det är lätt att glömma kvar levande ljus i en brännbar ljusstake eller att ljusen flammar upp och antänder till exempel gardinen. När det är ljusst under dagen glömmar vi lättast bort att släcka ljusen.

Råd inför advent och julfirande

- Gör det till en del av jultraditionen att särskilt kontrollera dina brandvarnare. Ta del av fler tips i Brandskyddsföreningens Goda-råd blad om brandvarnare i bostäder.
- Överväg att byta ut levande ljus mot batteridrivna ljus.
- Lämna inte levande ljus obevakade. En god regel är att den som tänder ljusen ansvarar för att släcka dem.
- Lämna aldrig barn ensamma med levande ljus eller tomtebloss.
- Använd ljusstakar av keramik eller metall. Se till att ljuset står fritt och stadigt både på underlaget

och i ljusstaken. Tänk på var du ställer ljuset, så att till exempel inte en gardin kan fladdra till av vind- eller elementdrag och fatta eld.

- Byt den gamla mossan i ljusstaken mot icke brännbara dekorationer, till exempel vackra stenar eller snäckor. Då minskar risken för att det börjar brinna i ljusstaken.
- Tänd aldrig levande ljus eller tomtebloss i en gran. Det kan snabbt börja brinna.
- Se till att vattna granen kontinuerligt, vilket gör den mindre brännbar. Håll den avskild från heta ytor och andra tändkällor.
- Elektrisk armatur och julgransbelysning ska ha rätt effekt (W) och släckas med strömbrytare eller genom att dra sladden ur vägguttaget. Skruva inte på glödlamporna – det kan bli glappkontakt och bilda en gnista, en så kallad ljusbåge, som kan antända brännbart material. Ett bra alternativ är att koppla en timer till elljusstaken och julgransbelysningen.
- Värmeljus ska bara placeras i hållare som är avsedda för värmeljus, som klarar värmen och har tillräckligt med lufthål.
- Värmeljus ska aldrig placeras flera stycken bredvid varandra. De kan då bilda en stor låga som är svår att släcka.

Julgransbelysning utomhus

- Kontrollera att utomhusgranens belysning är gjord för utomhusbruk. Kapslingsklassen ska vara IPX4. "X" står för annan kravsiffra och krav 4 är "skydd mot överstrilning av vatten" eller "sköljtät", vilket anges med en droppe i en triangel. Kontrollera att den är CE-märkt.

230V belysning

När du behöver en skarvsladd, tänk på att anslutningskabeln ska ha beteckningen REV, RDO, REVE, RDOE eller RDOT. Det finns angivet på anslutningskabeln.

- Stickpropp och skarvuttag ska också vara märkta IPX4. Det finns färdiga sladdställ att köpa, men kontrollera att de är avsedda för utomhusbruk.
- Se till att skarvsladden är så kort som möjligt och ligger skyddad.
- Lägg inte sladdar över körbanor eller gångvägar.
- Det fast monterade uttaget ska sitta utomhus och vara försett med en jordfelsbrytare.

OBS! I offentlig miljö utomhus ska julgransbelysning med 230 volts lampor placeras på lägst 1,7 meter över marken, så att barn inte kan komma åt glödlamporna.

Klenspänning belysning (under 50 volt)

- Kontrollera att slingan och transformatorn är tillverkade för utomhusbruk. Om transformatorn inte har rätt kapslingsklass, ska den vara inomhus. Ledningarna måste dras ut på ett säkert sätt, det vill säga så att de inte blir skadade eller klämda.
- På en inglasad balkong kan man använda en julgransbelysning för inomhusbruk.
- Tänk på att du som innehavare är ansvarig för montering och skötsel av installationen av julgransbelysningen.

Brandskyddsföreningen

Brandskyddsföreningen är en allmännyttig ideell förening som arbetar för ett brandsäkrare Sverige. Brandskyddsföreningen är ett ledande kunskapscentrum som ökar framtidens brandsäkerhet och minskar samhällets skadekostnader. Brandskyddsföreningen driver affärsverksamhet inom bland annat utbildning, förlag, restvärderäddning, brand- och säkerhetscertifiering samt brandforskning.